

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko Agencji z siedzibą w W.
o odprawę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 7 marca 2023 r., sygn. akt XIV Pa 48/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 7 marca 2023 r., XIV Pa 48/22, oddalił apelację pozwanej Agencji w W. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z 22 lutego 2022 r., VIII P 395/21, zasądającego od pozwanej na rzecz powódki A. S. kwotę 26.259 zł tytułem odprawy pieniężnej.

Pozwana wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną zaskarżając ten wyrok w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowała w jego ocenie istotne zagadnienie prawne: „co oznacza „odpowiednie” stosowanie art. 5 ust. 3-6, a zwłaszcza art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy

z przyczyn nie dotyczących pracowników (dalej też: „ustawa o zwolnieniach grupowych”), o którym mowa w art. 10 tej ustawy, w odniesieniu do pracownika zatrudnionego na podstawie powołania?”, 2/ „czy pracownikowi powołanemu, a następnie odwołanemu „w trybie indywidualnym” (art. 10 ustawy o zwolnieniach grupowych) przysługuje uprawnienie do odprawy pieniężnej, o której mowa w art. 8 ww. ustawy, w przypadku odwołania, na podstawie art. 70 § 2 k.p. bez wskazania przyczyn jednoznacznie leżących po stronie pracodawcy lub pracownika?”. Skarżąca wskazała również, iż w sprawie występuje konieczność wykładni przepisów prawnych, również związana z rozbieżnością w orzecznictwie, a mianowicie art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych. Według skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna ponieważ Sąd drugiej instancji całkowicie pominął rozpoznanie zasądzenia ponad żądanie i nie odniósł się w ogóle do tej kwestii w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a zatem w sposób oczywisty nie dokonał w opisanej niżej części po prostu żadnej kontroli apelacyjnej zaskarżonego orzeczenia. Dodatkowo w jej ocenie, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt. III PZP 6/22, rozpoznanie apelacji w składzie jednoosobowym skutkuje nieważnością postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Skarżąca powołała się na każdą ze wskazanych wyżej przesłanek.

W pierwszej kolejności odnosząc się do najdalej idącego zarzutu nieważności postępowania, wskazać należy, że w sprawie nie doszło do nieważności postępowania, co ostatecznie wyjaśnia uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (LEX nr 3523123), zwłaszcza że jej skutki są prospektywne. Jednocześnie powołane rozstrzygnięcie objęło swym zakresem analizę wątków wynikających z postanowień Konstytucji RP oraz Konwencji. Uchwała ma moc zasady prawnej i wiąże inne składy Sądu Najwyższego.

Nie zostały również wykazane pozostałe ze wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Istotnym zagadnieniem prawnym może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17, LEX nr 2497689; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, LEX nr 3621672, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23 LEX nr 3630944). Ponadto, istotne zagadnienie prawne czy potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Natomiast warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z powołaniem się na potrzebę wykładni przepisów prawnych jest wykazanie przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Ustosunkowując się z kolei do przywołanej przez stronę skarżącego przesłanki oczywistej zasadności skargi, wskazać należy, że przy powołaniu się w skardze kasacyjnej na tę przesłankę należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538

i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że Skarżąca nie wykazała istnienia powołanych przez siebie przesłanek przedsądu. Wskazana przez Skarżącą kwestia była już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w wyroku z 23 lipca 2009 r. (II PK 30/09, LEX nr 533040). Sąd Najwyższy przyjął, że przepisy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników stosuje się do stosunków pracy z powołania. Zauważyć należy, że w sytuacji gdy zagadnienie prawne było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, skarżący powinien wykazać, że wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 i postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383), co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Nie została również spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż ta ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[ms]